

JUSTICIA SOCIAL

Núm. 97 - Any III - Epoca III

Barcelona, 13 de maig de 1933

Número solt: 15 Cts.

Organ de la Unió Socialista de Catalunya

Faistes i monàrquics a l'ofensiva

Si alguns orbs volien una prova més, ja la tenen. Qui, avui, honestament, pot negar que la F. A. I. és agent provocador de la reacció? Qui no veu, avui, honradament, que les activitats faistes més sorolloses concorden sempre amb moviments militars i clericals contra la República?

Mentre a Madrid era detingut el general Goded i altres, el pistolero Sales i els estudiants feixistes, la F. A. I., tenint a les veves mans la C. N. T., declarava la vaga general «revolucionària» a tot Espanya. El complot militar va fracassar. La revolució faista, també. Però, la comprovació ja estava feta.

El paper de la F. A. I. en aquest afer criminal, és conegut a bastament. Amb les seves act vitats cabdoques, terroristes, cerca una de les finalitats necessàries als conspiradors reaccionaris: esgotar les forces proletàries, crear l'estat psicològic favorable al cultiu del virus feixista. No heu sentit ja per carrers, per tramvies, per cafès, les veus sinistres dels que clamen que així no es pot viure, que algú ha de venir a posar pau i ordre? Són les mateixes que en vigílies del 13 de setembre de 1923 feren possible el cop militar de Primo de Rivera. Són les mateixes que a Itàlia obriren la marxa sobre Roma. Són les mateixes que a Alemanya han encimbellat Hitler.

No ignorem que entre els faistes hi ha joves abnegats, de bona fe. Però, ¿què compten aquests? ¿Què valen? Són la carn de canó. Són la carn de presidi. Són les víctimes eixorques de la reacció.

Nosaltres acusem els líders de la F. A. I. I afirmem que estan a sou de la reacció.

I, en acusar-los, demanem als treballadors de Catalunya que facin l'esforç que calgui per a foragitar-los. En defensa de la República, de l'Autonomia i dels seus interessos de classe. Per a evitar que d'ací pocs mesos, per culpa de la covardia de tots, de la tolerància de tots, del silenci de tots, la reacció anegui en sang la República, l'Autonomia i els interessos i els ideals del proletariat.

Via fora lladres!
Via fora «revolucionaris» a sou del Borbó!
Via fora la F. A. I. i l'organismè avui ja pseudo-sindical, la C. N. T., que ha malmès per a sempre més!

L'art de governar

Durant l'imperi de la Dictadura, que portà l'esfondrament definitiu de la monarquia espanyola, una entitat que sota un nom cultural amagava la seva significació política, va organitzar un cicle de conferències de caràcter cultural que varen tenir un gran èxit. Sota la capa de la cultura hom parlava de tot i sense esmentar per a res teories polítiques que en aquella oportunitat estaven absolutament defuses, es sentaven principis que responien a les pròpies idees. Recordo que jo vaig donar una conferència en la qual vaig parlar del tema: «No és tan fàcil com sembla governar...».

Hi ha una munió de subjectes que pel sol fet de pertànyer a una classe política, es consideren ja polítics. En totes les activitats socials hi han els pròpiament tècnics, els intrusos i els aficionats. Els primers poden saber el que vertaderament és la política; els segons putinegen la política, i els darrers van absolutament a les palpentes, perquè s'imaginen que la política no exigeix preparació de cap mena i es creuen capacitats per tot el que pugui portar-los l'actuació pública. Cal només examinar de prop la feina que han realitzat la majoria dels homes que han passat pels organismes públics de Catalunya, per a comprovar la fallida de tota aquesta mena de subjectes que s'han considerat amb capacitat per a governar, però que amb llur actuació han demostrat que desconeixien els més elementals principis del dret públic i constitucional i, ja no cal dir-ho, del dret administratiu.

Altament, però, hi ha homes que tenen una propensió a l'obra d'organització, i per aquesta virtut innata saben tot seguit adaptar-se a les habilitats i al tacte de l'home de govern. Per a fer de revolucionari, encara que només sigui verbalment, serveix molta gent, però un cop acabat el període revolucionari, llur tasca ha acabat i sempre més. Un exemple el tenim amb En Lerroux. Fou el gran home per a predicar revolució, però, ara, en el moment difícil d'haver de demostrar que hi ha alguna cosa més dintre seu que no sigui l'aidarull i la paraula groixuda, està demostrant, amb els seus fets i les seves paraules, que és un incapacitat absolut per a tota obra de govern.

La condició més essencial per a tot home de govern, és la tàctica, i, sobretot, la serenitat. Una i altre li donaran aquella virtut tan difícil d'obtenir que és el callar. No tothom sap

callar, i l'home de govern que no sap cloure la boca oportunament, ha de morir per la boca, com els peixos. El polític que cau per xerralls, difícilment torna a alçar la testa, perquè en les seves paraules hi haurà hagut, indubtablement, la justificació de la pròpia incapacitat. Diuen que els polítics anglesos són els que acostumen a durar més; jo arribo a creure que aquest fet és la conseqüència del propi caràcter retret i poc propens a parlar inútilment. En estats nous, on les habituds de govern tot just són estrenades, és comprensible que els homes de govern tinguin la dèria d'entrar sense mesurar les paraules, sense donar-hi l'equanimitat pròpia dels homes responsables, situant-se en un bàndol determinat que acaba per incapacitar-los per a l'alta funció governamental. Un ministre, per exemple, no pot ni ha d'ésser mai un home humil. Ha de tenir sempre l'altiveza de l'home responsable i superior que, precisament per la seva superioritat, té en les seves mans les regnes del poder.

Es admirable, per exemple, l'altiveza amb que diàriament es produeix al Parlament espanyol el senyor Azaña. Aquest home dona sempre la sensació que sap el que vol, domina el que pensa i té un camí per on mena la seva nau política. Jo no el concebo d'altra manera un home de govern. Perquè quan el polític descendeix a la via pública a discutir qüestions de detalls, i sobretot si són qüestions passionals pels interessos que hi ha en pugna, aquell home demostra que ni és polític ni molt menys, per tant, home de govern. Imaginar-se que aquesta mena d'homes poden improvisar, és el mateix que creure en la vinguda de l'esperit sant; equival a fer provatures, que mal han de fer-se, a les costelles del poble, que sempre, sempre, han de portar com a conseqüència resultats perniciosos per a la clada política a la que pertany aquell ministre i per a la cosa pública.

Aquest defecte és propi dels partits polítics joves, i sobretot dels que de cop i volta s'han trobat al Poder sense la necessària pràctica de lluita que curteix als homes i els prepara per al futur. I si bé pot considerar-se com una virtut apreciable la joventut, amb el govern dels pobles no és propi exposar-se a criaturades que poden portar com a resultat el descrèdit i l'anul·lació d'un partit polític.

F. ROSELL I MONTANE

Impressió parlamentària

(Sessió del 3 al 5 de maig)

Breu setmana, però intensa i emotiva. En mig d'una forta expectació, amb l'atmosfera carregada de passió, s'inicia el dia amb una interrupció del company Comorera sobre el conjunt del Port.

Les tribunes, plenes a vessar. La presència en elles de grups d'obrers ajeçats pel conjunt, els donava un aspecte inusual, que es tradueix en un mal reprimiment nerviosisme i posava en l'ambient solemne de la sessió una nota de passió.

En pronunciar el President les paraules de ritual: «Té la paraula el senyor Comorera», es feu tot d'una un silenci impressionant.

El company Comorera, amb la sincera emoció que sap posar en les seves paraules, pronuncia un dels millors discursos que li hem sentit. Felicitíssim de concepte i d'expressió, ferm per la forma i pel fons, el seu parlament fou un al·legat formidable contra la política equivocada i perniciosa del Conseller de Sanitat, senyor Dencàs, en matèria obrerista. Fou alhora una severa i magnífica admo-nició de la discreció elemental, de la serena i equànime imparcialitat que ha de posar en la seva actuació un governant intel·ligent amb el sentit més rudimentari de la seva responsabilitat.

El senyor Dencàs, amb aquella vulgar habilitat, que consisteix simplement en silenciar els arguments cadals de l'adversari — com si no haguessin estat formulats — contestà amb un discurs de miting, farcit de pinyols oratoris i d'insinuacions imbeciles que havien de servir a demostrar que ell, el bell i anti-marxista senyor Dencàs, és l'amic dels humils i dels oprimits, i que nosaltres, els socialistes, som els amics dels explotadors, interessats en que l'obrer es resigni a morir de fam.

Tanmateix, demanàvem al senyor Dencàs una mica de respecte a la intel·ligència dels ciutadans, que no són tan estults com ell, des del seu alt sitial, vol suposar.

De «ministre anarquista» el qualificà el company Comorera en la seva replicació breu i contundent. «Exacte! Mentalitat terronista, afegeïrem nosaltres, la del senyor Dencàs; d'un marxisme passat pel catalanisme i, per tant, més perillós tal vegada per Catalunya, posat que gràcies al seu espanyolisme pintoresc, l'ex-emperador del Paralel fou, a fi de comptes, sempre un cos estrany en l'organismè de la política general catalana, que, a la curta o a la llarga, havia fatalment d'ésser eliminat.

La interpellació es prossegueix en la sessió del dijous en mig d'una expectació semblant a la del dia anterior. El company Fronçosa aportà a la discussió més dades interessants de la seva experiència sindical, i una pobre intervenció del senyor Colledors donà lloc al company Comorera per a una rectificació final, en el transcurs de la qual llegí dues cartes de la Federació d'Obrers del Port, que produïren sensació i projectaren un raj de llum diàfana sobre els baixos fons tèrbols del conflicte del Port, que alguns, amb fins electorals, s'entestaven a fomentar i mantenir.

Asserenat l'ambient, després del xàfec passional dels dos dies anteriors, la setmana parlamentària fins el divendres amb dues magistrals intervencions del company Serra i Moret. Una bellíssima peça oratòria de doctrina municipalista i una no menys brillant i documentada exposició del pensament orgànic de la nostra minoria en matèria d'atur forçós.

Llegiu a la pàg. 3 el discurs del company Comorera en la interpellació sobre l'conflicte del Port.

ES PREGA ALS SUBSCRIPTORES DE "JUSTICIA SOCIAL" QUE TRAMETIN A LA MAJOR URGENCIA L'IMPORT DE LLURS SUBSCRIPCIONS. "JUSTICIA SOCIAL" ES UN PERIODIC QUE NO TE ALTRES RECURSOS QUE ELS QUE LI PROPORCIONEN LA VENDA I LES SUBSCRIPCIONS I SI AQUESTES ES RETARDEN MES DEL CONVENIENT, ES PRODUUEIX UN GREU TRASBALS A LA MARXA DEL PERIODIC, QUE ELS SUBSCRIPTORES PODEN EVITAR EN BE D'ELLS MATEIXOS I DEL PERIODIC.

La Setmana Política Les preocupacions de "El Diluvio".--La insensibilitat política del Sr. Dencàs.--Els treballadors del camp, traïts per l'Esquerra

«El Diluvio» ens ha dit alguns penjaments.

No s'explica «El Diluvio» que havent anat en coalició amb l'Esquerra el 20 de novembre i havent sortit els diputats de la U. S. C. pels vots de l'Esquerra, facin aquests una oposició «implacable» al govern. S'entreté en matemàtiques i dedueix de les eleccions parcials en què presentàrem a Barjau, que a Barcelona la U. S. C. no té més enllà de 3.000 vots, car els altres 3.000 foren de l'Esquerra.

¿Es just? ¿Ben vist? Ni una cosa, ni l'altra.

Els 6.000 vots de Barjau foren tots ells de la U. S. C. Els de l'Esquerra votaren Maurin, escoltant els consells dels seus principals líders, fets públics en vigílies i el mateix dia de les eleccions per ràdio i per la premsa.

El 20 de novembre anàrem en coalició amb l'Esquerra, invitats per ella, no demanant-li nosaltres. La coalició electoral es comprometé davant el poble a realitzar el seu programa mínim revolucionari. Aquest compromís volem que es realitzi i la nostra oposició s'accentuarà a mesura que el partit majoritari agreugi els seus mancaments. I en el desenvolupament d'aquesta política, som més fidels nosaltres al vot del 20 de novembre que el partit majoritari. Ningú no ha sortit amb els vots de ningú. Tots vàrem sortir, perquè el poble veté en nosaltres una seguretat revolucionària. Seguirem Macià, segurs de trobar en ell l'agent dinàmic de les seves inquietuts, dels seus interessos i sentiments. Votarem els homes que entorn de Macià s'uniren, no per simpaties personals, no per prestigi d'uns títols de partits massa frescos per a tenir arrels profundes i pròpies, sinó per saber-los o pensar-los més aptes, més enèrgics, més sincers i absolutament resolta a complir el programa revolucionari.

Si en els pocs mesos de Parlament s'han comès mancaments, ¿qui són els responsables? Els que dient-se Esquerra retrocedeixen? ¿Els que dient-se U. S. C. s'entesten en ésser lleals, en no voler que s'apagui la flama revolucionària? I, fets en mà, ¿qui pot vanar-se de tenir el poble al seu costat? ¿L'Esquerra o la U. S. C.? La resposta no és dubtosa i les realitats immediates ho provaran abastament.

No som deslleals.

Hem col·laborat governamentalment i electoralment amb l'Esquerra. La col·laboració electoral acaba sempre després de l'escrutini. La col·laboració governamental acabà a últims de l'any passat, per iniciativa de l'Esquerra, que cregué arribada l'hora d'assajar un govern homogeni.

Fora, doncs, del programa electoral, ¿què ens lliga amb l'Esquerra? Absolutament res. Els diputats de la U. S. C. tenen les mans lliures i no se'ls hi podrà fer mai cap retret si accentuen la crítica, si arriben a una oposició despietada, paral·lelament als defalliments o a les traïcions revolucionàries de l'Esquerra.

¿Que no tenim vots? ¿Que no tenim opinió? Són coses que s'han de veure. I encara que fossin vistes i en sentit negatiu, res hi faria. Solament que, aleshores, més heroic seria el compliment del deure.

De l'apassionant debat que la nostra minoria tingué amb el conseller de Sanitat, sobre qüestions de treball, entre altres conclusions importants, arribàrem a aquesta: la insensibilitat política del senyor Dencàs.

Després de parlar els senyors Dencàs i Casals, el president em concedí la paraula i jo vaig preguntar: ¿No té res a dir el senyor Conseller delegat? I el senyor Pi i Sunyer, en resposta, va replicar: «El senyor Casals ha parlat en nom del govern i jo ratifico les seves paraules.» ¿I les paraules del senyor Dencàs?

Dencàs havia ja parlat una hora sencera, dient moltes bajanades i cometent imprudències de llençatge i de concepte, imperdonables en un home de govern. Casals parlà un minut, perfilant una actitud, una concepció governamental absolutament oposades a les del senyor Dencàs.

Es evident, doncs, que el govern no es féu solidari del senyor Dencàs; que aquest amb les seves facècies, amb les seves afirmacions, que poc després havia de rectificar, no va interpretar el pensament del govern.

Aleshores, què?

Un altre home, des d'aquell moment, s'hauria considerat dimisit. Però el senyor Dencàs no és un home que dimiteixi. Si no el dimiteixen, serà Conseller mentre ens quedi als dits un bri d'autonomia.

En el Parlament s'ha començat a discutir un projecte de llei que, en la intenció del govern i de la majoria, ha de posar fi als conflictes que hi han hagut entre propietaris i treballadors de la terra.

No es discuteix el projecte del govern. Aquest ja no existeix. Tan dolent era, tan indefensible.

Es discuteix un projecte de la majoria. Però no l'autèntic projecte que ella redactà escoltant, precisament, una suggestió meua, sinó un projecte esmenat, vol dir empitjorat, empetitit, pel govern.

De la primera prova no n'hem sortit satisfets. I cal dir que si el projecte és reflexe del pensament i de la voluntat maximalistes de l'Esquerra, en discutir-se el gros, el definitiu, la pagesia es sentirà fortament decebuda.

Els rabassaires se senten massa governamentals. No és donen compte que estan enfront d'un govern que no té pas gaires ganes de dimitir. No comprenen que si ha d'haver-hi transigència no ha d'ésser per part d'ells, sinó del sector conservador que mediatitza ja tota l'activitat de l'Esquerra. Ells representen l'esperit dinàmic revolucionari del camp. ¿I han d'ésser ells els vençuts?

(Passa a la pàg. 2)

Al Parlament de Catalunya

La interpellació sobre el conflicte del Port

Company COMORERA: Senyors Diputats: Quan la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya va resoldre fer aquesta interpellació i m'encarregà a mi d'aquesta tasca, no sabia realment a quin Conseller interpellar. Per tractar-se d'una qüestió de treball, semblava lògicament que haviem d'interpellar al senyor Conseller de Treball, però com que la causa originària de la interpellació no eren declaracions ni actituds del senyor conseller de Treball, sinó declaracions i actituds del senyor Conseller de Sanitat, aleshores resolguem interpellar als dos senyors Consellers. Evidentment que la interpellació més que al senyor Casals va adreçada tota ella al senyor Dencàs. Naturalment que el senyor Conseller de Treball, i possiblement el senyor Delegat, hauran de donar també llur opinió en les coses que ara anem a exposar.

Abans d'entrar en matèria, voldria fer una petita manifestació. En entrar aquesta tarda al Parlament, se m'ha assabentat que algú ha provocat una petita manifestació d'obres del port, afiliats a una de les entitats que avui seran discutides, i que aquests obrers han fet i han dit coses de greuge personal contra el Diputat que us parla. És una cosa sorprenent que pugui haver-hi algú que abans de conèixer exactament allò que va a dir-se en el Saló de Sessions, ja es permeti maniobres d'aquesta naturalesa. En resposta d'això jo he d'afirmar que malgrat aquesta coacció exterior, jo diré tot allò que m'he proposat de dir. I ara, anem a la matèria.

Unes manifestacions greus i imprudentes

En La Humanitat del dia 26 del mes passat vàrem llegir unes manifestacions del senyor Conseller de Sanitat, que tot seguit qualificàrem de greus i d'imprudentes, ensems que d'inhustes. Entre altres coses, el senyor Dencàs, que no és Conseller de Treball, va dir: «S'ha preocupat especialment el senyor Maçà de la Germandat de Sant Pere Pescador, puix que són els únics que amb més raó poden dir-se obrers portuaris, doncs fa més de quaranta anys que aquesta entitat està constituïda i sempre han exercit les tasques de càrrega i descàrrega dels vaixells que han acudit al port de Barcelona.» Més endavant, afegeix el senyor Dencàs en les seves declaracions: «L'origen (vol dir el conflicte del port) no és cap altre que l'ocorregut, durant la vaga de transports que tingué lloc quan el senyor Anguera de Sojo ocupava el Govern Civil de Barcelona.» Altres manifestacions del senyor Dencàs: «Que el senyor Anguera de Sojo tragué el torn, que ja de fet havia estat imposat, i féu que fossin contractats al port un 50 per 100 d'obres de la Germandat de Sant Pere Pescador, i un altre 50 per 100 d'una associació que es constituï, podríem dir-ne, de manera espontània entre els esquirols del port i altres elements que no hi havien treballat, associació afecta a la U. G. T.» Darrerament, el senyor Dencàs va dir: «Amic meu (amic meu és el suposat cronista periodístic), no hi ha tal jurat mixt perquè està format únicament i exclusiva per individus de la tristament celebrada T. O. M. S. A. pels obrers a que hem alludit abans afiliats a la U. G. T., els quals fan també el joc de l'esmentada entitat, cosa que sens dubte produïx que tot l'esperit d'aquests mal anomenats Jurats mixtos, sigui contrari als obrers de Sant Pere Pescador.»

Com hauran vist els senyors Diputats, en aquestes declaracions del senyor Dencàs hi han unes quantes conclusions extremadament greus i que haurem de precisar si són o no són certes. Si aquestes manifestacions les haguessin fetes el Partit majoritari, sense responsabilitat de Govern, nosaltres no hi hauríem donat cap importància, o en tot cas no li hauríem donat més que la importància relativa que té sempre una opinió de caràcter personal. Però quan han estat fetes per un home que té la responsabilitat de Govern i que les dona a conèixer en moments extremadament difícils per la pau del port i per la pau social de Barcelona, aleshores nosaltres estem obligats a donar-les-hi tota la seva importància i a qualificar-les una vegada que nosaltres haguem tret unes deduccions respecte a la seva validesa o a la seva veracitat.

Conclusions que treiem d'aquests paràgrafs que hem llegit de les declaracions del senyor Dencàs:

- 1.ª Que la Germandat de Sant Pere Pescador és l'entitat més respectable del Port i en la qual hi figuren els veritables obrers portuaris.
- 2.ª Que la Federació Obrera del Port és una criatura de l'ex-Governador senyor Anguera de Sojo.
- 3.ª Que els militants de la Federació Obrera del Port són uns esquirols.
- 4.ª Que els Jurats mixtos són un apèndix de la T. O. M. S. A.
- 5.ª Que la Federació Obrera del Port és un instrument de la T. O. M. S. A.

La història sindical del port

Són justes aquestes apreciacions que tenen gravetat extraordinària, fetes públicament per un Conseller que amb tota lògica i en bona teoria de Govern no havia d'opinar sobre matèria de treball, per quant hi ha un Conseller de Treball que és l'únic que té responsabilitat directa sobre aquestes qüestions i del qual l'opinió pública pot esperar-ne declaracions o opinions amb certa imparcialitat? Aquestes apreciacions no són exactes i no són justes.

Segurament si el senyor Dencàs conegués

Discurs del company Comorera en la sessió del dia 3 de maig

més íntimament la història sindical del port, aquestes manifestacions no les hauria fet. Ho demostrarem d'una manera molt senzilla.

La Federació Obrera del Port no és una invenció del senyor Anguera de Sojo. La Federació actual del Port és la continuació de totes les organitzacions sindicals de classe que hi han hagut en el port, des de que hi ha consciència i conflictes socials en el port, i que ha hagut de lluitar precisament en contra de l'esperit patronal servil i esquirol de la Germandat de Sant Pere Pescador.

Tots recordaran que cap a l'any 1917, es va concretar, va madurar la idea del Sindicat Únic. Aleshores, en produir-se aquell enorme moviment de caràcter sindical amarat de consciència de classe, provocat en primer terme per la guerra mundial i en segon terme per l'egoisme orb del patronat català, hi havia en aquell moment dos corrents ideològics i tàctics. Un, típicament català, al front del qual figurava Salvador Seguí; i un altre corrent esbojarrat i catàstrofic, que és el que encara figura al davant de la Confederació Nacional del Treball. Aleshores varen començar a sorgir els primers faistes, encara que aleshores no es nomenessin faistes 100 per 100, ni 90 per 100.

En aquest corrent d'organització sindical, vist per homes d'esperit català i de cultura catalana, al costat del «Noi del Sucre», trobem militants que no tenen cap taca d'arrel de llur història. Són aquests, estimats companys nostres, i al costat d'aquell home que és deia Salvador Seguí, hi figuraven els nostres estimats companys Fronjosa, Viladomat, Barjau, i també Desideri Trilles. Desideri Trilles és l'ànima de l'organització sindical dels treballadors del port, i quan s'ataca d'esquirols els homes que avui militen en el Sindicat del Port de Barcelona, s'acusa també d'esquirols, vulgues o no, els homes que han organitzat aquest Sindicat i que avui senten el seu esperit més ferm encara.

Va passar aquell primer període turbulent de congregació, d'organització del Sindicat Únic, i en el moviment heroic d'aquesta organització sindical hi trobem sempre l'activitat, la passió i l'abnegació de Desideri Trilles.

Ve l'any 1923, i aleshores, aquest corrent, que animava Salvador Seguí, va provocar una escissió en el si de la Confederació Nacional del Treball, i aquells Sindicats més importants i de més tradició a Catalunya, el Sindicat Metallúrgic, el Sindicat Fabril i Tèxtil, i el Sindicat de Transports i el Sindicat de Serveis Públics van acordar separar-se de la C. N. T. per no estar d'acord amb la direcció i tàctica dels homes que aleshores hi dirigien, que empraven una tàctica semblant a la que inspira avui a la C. N. T. en mans dels faistes. I entre aquests homes que varen donar aquest to, que de no haver estat pertorbat per la Dictadura, hauria transformat la vida sindical de Barcelona en forma que aquesta vida sindical estaria degudament organitzada, figurava Desideri Trilles, l'organitzador del Sindicat del Port.

I ve la Dictadura, i la Dictadura que posa a prova els homes, va posar també a prova a Desideri Trilles i a tots els obrers del port, que encara avui recorden aquells set anys i seben perfectament quin va ésser la conducta heroica i abnegada de Desideri Trilles. I prou sabem també com va ésser heroica la conducta dels obrers que militen en la Federació Obrera del Port. Sabem molt bé que la Federació del Port, dirigida per Desideri Trilles, conjuntament amb el Sindicat Fabril i Tèxtil, varen ésser els que varen mantenir amb el seu entusiasme les activitats i treballs del comitè revolucionari. Sentim molt que aquí no estiguin presents homes que han viscut personalment aquestes activitats revolucionàries i saben qui és l'home que encara avui és l'ànima i suport més ferm de la Federació Obrera del Port, entre els Companys, Lluhi i Vallescà, Casanelles i Antoni Xirau, homes aquests que varen figurar en la lluita contra la Dictadura i que en tot moment se'ls va trobar resolts a jugar-se la vida per la República i per la llibertat.

Jo m'explico molt bé que no coneguim aquestes fetes de la vida dels millors militants de l'organització sindical de Barcelona, els homes de la promoció del 14 d'abril; sinó fos per això jo no m'explicaria de cap altra manera que puguin fer-se manifestacions tan gratuïtes com algunes que s'han fet.

La negra història del «Real Montepio de San Pedro Pescador»

Acabem amb la proclamació de la República, però abans de passar endavant jo us voldria fer un breu historial de l'altra entitat que, segons el senyor Conseller de Sanitat, és l'única respectable, i en la qual hi ha els veritables obrers del port.

Es el revés de la medalla, perquè si els homes de la Federació del Port, abans, com la Federació autònoma durant la Dictadura, han tingut la conducta que jo, d'una manera brevíssima, acabo de dir, els d'enfront varen ésser els enemics del port.

Fa uns cinquanta anys que en el port de Barcelona es va organitzar una societat de treballadors del port, i aquell primer moviment de defensa de classe fou desfet per una entitat organitzada pels capatassos, que llavors eren els negrers del port, i que encara avui dia ho són molts d'ells, i aquesta

entitat, organitzada pels negrers del port per a desfer aquell començament de cohesió sindical que volia humanitzar la seva vida, es va intitular «Montepio de San Pedro Pescador». Aquesta entitat, fidel al seu origen, va continuar la seva intervenció traïdora en tots els moviments de classe que hi han hagut en tots els ports espanyols i de Catalunya.

Unes quantes efemèrides vaig a esmentar per tal de què els senyors Diputats no diguin que parlo per parlar.

L'any 1899 va haver-hi a Barcelona una vaga general, vaga general que es va perdre. Els homes del «Montepio de San Pedro Pescador», a les ordres de la Patronal, no solament varen continuar descarregant les mercaderies dels vaixells, sinó que aïduc carregaven els carros i portaven les mercaderies a les fàbriques i magatzems. Primera traïció, després de la d'origen d'aquesta entitat que, segons el Conseller de Sanitat, és l'única respectable del port.

I passem a l'any 1903. En aquest any va haver-hi la primera vaga general dels treballadors de la mar. I aquesta vaga va fracassar també per l'actitud traïdora del «Montepio de San Pedro Pescador», perquè llavors els homes del «Montepio», a les ordres, com sempre, de la Patronal, es feren a la mar i es traslladaren als ports de Catalunya i d'Espanya per tal de substituir els obrers dels altres ports que feien la vaga per solidarietat. És el cas típic de l'esquirolatge.

I ve l'any 1904, en el qual hi hagué una vaga als ports de València, Almeria i Alacant, una vaga d'aquestes senzilles, de gent que guanyava 4 pessetes i que volia guanyar-ne 5. Aquesta vaga fou també desfeta per l'activitat dels homes del «Montepio de San Pedro Pescador», que es traslladaren als ports on hi havia la vaga i varen fer la feina dels vaguistes.

I segueix la llista: Veiem que al 1908 se seguix la mateixa tònica. En l'any 1908 hi hagué una altra vaga al port de Barcelona, i aquella vaga fou també odegada per la traïció dels homes del «Montepio de San Pedro Pescador».

I som en l'any 1909, la setmana tràgica. I quan tot Barcelona i tot Catalunya vibra contra el règim i contra la sangria del Marroc, l'única entitat que va fallar llavors fou el «Montepio de San Pedro Pescador».

I som en l'any 1911, en què es declara la vaga del port de Palma de Mallorca. Aquells homes guanyaven 4 pessetes i demanaven un augment d'una pesseta diària de jornal, i veiem els homes de Sant Pere Pescador que es traslladaren a Palma per tal de trossejar la vaga d'aquell port.

I arribem a l'any 1914, a la segona vaga general dels treballadors de la mar i quan tot: els obrers d'Espanya i de Catalunya vibra d'entusiasme i de solidaritat, veiem com els homes de Sant Pere Pescador traïen aquest moviment.

I l'any 1916 es va repetir l'experiència. Es produí una tercera vaga general dels treballadors de la mar i amb ella la tercera traïció del «Montepio de San Pedro Pescador».

I així passen els anys sense variació, sense esmena, i arribem a l'any 1923, quan es va produir a Barcelona la vaga general del transport, tan emocionant, i llavors els traïdors foren els homes del «Montepio de San Pedro Pescador».

I arribem a la Dictadura, i vénen les pitjors monstruositats. Fan president del «Montepio» un ex-capatàs enriquit, de psicologia de «nouveau riche», un tal Alegret, i la primera cosa que varen fer llavors, mentre els altres que el senyor Conseller tracta d'esquirols lluitaven contra la Dictadura i sostenien una orientació revolucionària, el «Montepio de San Pedro Pescador» el primer que fa és canviar el nom i dir-se «Real Montepio de San Pedro Pescador». I la segona gesta d'aquesta entitat va ésser la de fer president honorari a S. M. Alfons XIII. I no contents amb això, li varen regalar un ganxo d'or.

No en tingueren prou amb això aquells líders, i van inscriure a les llistes de la «Unión Patriótica», de la Barceloneta tots els afiliats a l'entitat, i era tal el cacicat, que per a ingressar en el «Montepio de San Pedro Pescador», als obrers mancats de treball se'ls demanava una quota d'entrada que arribava fins a 500 pessetes.

I així segueix, i veiem com el tal Alegret, president del «Real Montepio de San Pedro Pescador», és nomenat Regidor de la Dictadura a l'Ajuntament de Barcelona, i com que era un «nouveau riche», va arruinar-se pels casinos militars i aristocràtics. Com a Regidor, no sé el que va fer, però el cert és que la Dictadura el va separar del seu càrrec. En retirar-se de la presidència del «Real Montepio de San Pedro Pescador», i per a substituir un home de classe, un revolucionari? No, el va substituir un capatàs enriquit com l'altre, Agapito Blasco, íntim amic de Martínez Anido.

La Federació del Port davant la C. N. T.

I segueix aquesta història i arribem a la República. I què ha ocorregut en plena República? Hi ha dues cares. Una, que és l'autèntica, de classe, l'autèntica sindical, de defensa dels interessos de la classe treballadora; i l'altra, una barreja monstruosa d'homes al servei de l'enemic — de la Patronal. I què va ocórrer en aquests dos casos en proclamar-se la República?

Saben els senyors Diputats que en pro-

clamar-se la República hi hagué un enorme moviment d'adesió col·lectiva dels treballadors en favor de la C. N. T. Tots volgueren ésser de la C. N. T., i aquell allau va arribar al port, i les dues organitzacions que hi havia, la Federació del Port i el «Montepio de San Pedro Pescador», prengueren dues actituds diferents. El «Montepio», els dirigents del qual se sentiren republicans del 14 d'abril, volgueren esborrar la seva negra història del passat i es passaren a la C. N. T. Però la Federació del Port, dirigida per un home de consciència de classe, envellit en les lluites de classe contra la Patronal del Port, i que tenia un concepte clar del que havia d'ésser un Sindicat de classe en el Port, es resistí, i aquest home que es resistí és Desideri Trilles. I quan l'amenaçaven perquè ingressés a la C. N. T., Desideri Trilles deia que la Federació ingressaria a la C. N. T., però no les caixes autònomes, perquè era cosa sabuda que als faistes de la C. N. T. d'abans, com els d'ara, no els interessa un gran moviment de massa contra la burgesia, no els interessava la suma de centenars de milers d'obres de cor generós; el que els interessava eren les pessetes.

El ciutadà Trilles va dir-los sempre que sí; que la Federació ingressaria a la C. N. T. com a entitat autònoma i que per tant guardaria per a ella la direcció i l'administració de totes les seves caixes autònomes, caixes que contenien molts milers de pessetes, amb les quals es pagaven centenars de jubilacions, centenars de pensions i que eren la base inicial per a instaurar un auxilli o un subsidi d'atur forçós. Els del «Montepio», de consciència carregada pels vells pecats, i descoñexedors per tant de l'ambient i de la psicologia dels faistes cent per cent que aleshores valien portar-los a la C. N. T., varen lluitar-hi com uns neffits i va passar allò que tantes vegades es va volguer evitar que passés en les entitats adherides a la Federació; és a dir, que al mes següent d'ingressar el «Montepio» a la C. N. T., en la caixa autònoma de la Germandat ja no hi quedava ni una pesseta.

El primer error de la Generalitat

Però en aquell moment va tenir lloc, o es va cometre — per a ésser més exacte — el primer error greu de la Generalitat en aquesta qüestió complexa del port de Barcelona. Va ésser quan en la bullida àlgida del sindicalisme faista, la Generalitat, pensant — naturalment que pensant-ho honradament i lleialment — posar fi a aquella agitació, va ordenar l'ús únic del carnet confederal. Tota la història la saben els senyors Diputats i no cal entrar en detalls. Reconeix que allò fou una cosa feta amb tota lleialtat i pensant honradament que d'aquella manera, imposant la sindicació única i el carnet únic en les tasques portuaris, s'arribaria a una pacificació constant del port de Barcelona. Una vegada coneguda aquesta ordre, la Federació del Port va tenir la seva assemblea, presidida pel seu president, el ciutadà Desideri Trilles. I perquè els senyors Diputats es facin càrrec del valor d'aquest home i a la vegada de la seva visió sindical, els diré el que va succeir, breument, en aquesta assemblea. Estant reunits els companys de la Federació, s'eixecà el President i els donà coneixement del que havia ocorregut des de la Generalitat, i l'home, creient que no tenia dret a imposar sacrificis familiars d'ordre transcendental a aquells obrers per a mantenir un esperit de disciplina i una fermesa de lluita dintre dels rengles de la Federació; aquell home, que era el més sacrificat, el més exposat, que podia restar completament sol i a mercè dels pistolers de la F. A. I., aquell home va dir als seus companys: «No us resistiu i demà mateix ingresseu en la Confederació Nacional del Treball; que allà vaig i els vostros cossos, però el vostre esperit quedi aquí, en la Federació.» I així va ésser: al dia següent, els homes afiliats a la Federació del Port varen anar a la C. N. T., al Sindicat de Transports, a demanar el carnet confederal, i amb el carnet a la butxaca i amb les llàgrimes als ulls se'n varen anar a treballar, traïnt tots els ideals de tota llur vida. I allò que temia el ciutadà Trilles quan es resistia al lliurament de la Federació als homes del Sindicat de Transports, va succeir, perquè al mes també d'apoderar-se el Sindicat del Transport dels homes de la Federació del Port, tots els serveis socials que abans es pagaven regularment, es van suspendre: ni de la pensió a les vídues, ni de les jubilacions, ni del començament d'atur forçós, no en va quedar res. Naturalment, allò que el ciutadà Trilles va preveure es va produir. Coneixent ell com coneixia en la intimitat els homes de la F. A. I. i la seva psicologia i la seva apatècia, va succeir com ell preveia que els homes que havien de comparar el règim anterior de la Federació amb el règim posterior de domini absolut de la F. A. I., sobre ells i els seus cabells, fatalment havien d'anar retornant a la vella llar. I així s'esdevingué, perquè al cap de tres o quatre mesos, havent-hi només en la Federació els quadres directius, els homes de més talla revolucionària i de més temps sindical, ja era una allau feta dels antics membres de la Federació, que retornaven a la Federació a demanar el seu carnet. Vingué un moment en què gairebé tots els obrers que havien pertangut a la Federació ja hi tornaven a ésser, i vingué un moment, aquell moment en què es produí aquella vaga general que el senyor Dencàs atribuïa a maniobres del senyor Anguera de Sojo, cosa incerta, perquè va ésser la Confederació Nacional del Treball, que veient-se altra vegada bandejada del port, veient que en la majoria de les butxaques dels obrers del port

hi tornava a haver-hi el carnet de la Federació, va ésser la Confederació la que provocà una situació de violència i va provocar aquella vaga tament il·legal. Va ésser aquesta vaga il·legal la mort definitiva de la C. N. T. en el port de Barcelona. Fou també a la vegada la consolidació definitiva de la Federació al port de Barcelona. Naturalment que per la gent — perquè totes les coses s'han de disfressar d'una manera o altra — el motiu de la vaga va ésser el torn, però no fou el torn: fou aquesta lluita de destrucció de la Federació, portada per la C. N. T. des de la proclamació de la República, i no altra.

Bé: la C. N. T. de fet està ja expulsada del port, i en el port no hi queden més que dues organitzacions responsables: l'antiga organització del «Montepío de San Pedro Pescador» i la Federació d'Obrers del Port.

El senyor COLLEFORNS: La U. G. T., Unió General de Treballadors, no tenia ni un sol home en la secció de bord abans d'això...

Company COMORERA: Si voleu parlar, després ja parlareu. Ja en parlarem si vos voleu.

De manera que van quedar dues organitzacions que haurien hagut de pactar en principi. El «Montepío de San Pedro Pescador», escoltant suggestions precisament del que us parla, va organitzar-se en cooperativa de treball i va crear una organització titulada Unió Obrera de Sant Pere Pescador. Unió Obrera jo els havia aconsellat i els hi afegí Sant Pere Pescador perquè es veu que del Sant no en poden prescindir. Després de molts dubtes i de molts trastorns interiors varen acceptar el Jurat mixt; i en aquell moment de transacció és quan l'esperit de transacció de la Federació Obrera del Port es va manifestar a bastament, perquè essent l'entitat que tractava la seva incorporació a una entitat nova, com era la Unió Obrera de Sant Pere Pescador, i no una entitat que tingüés l'antiguitat que marca la Llei d'Associacions, podia molt bé la Federació negar-li el dret a nomenar delegats en el Jurat mixt; la Federació tingué cura molt bé de no fer-ho així i ho va fer al revés i va oferir igualtat de llocs. Corresponien a la característica de la secció A, a la qual pertanyia la Germandat, quatre vocals obrers titulars i quatre suplents i la Federació va reservar dos titulars i dos suplents a la Germandat de Sant Pere Pescador. Vol dir això que hi havia per part dels homes i dels dirigents de la Federació Obrera del Port un «esperit de companyonia», un esperit de transigir i d'oblidar mútues coses i d'arribar per fi a una intel·ligència completa per a pacificar el port i acabar amb les petites misèries que avui encara el pertorben.

L'origen de l'actual conflicte

Fa cosa d'un mes i dies que el conflicte es reproduí, jo no sé si espontàniament per part dels dirigents de la Germandat de Sant Pere Pescador o escoltant insinuacions dels homes que varen ésser expulsats per sempre del port, insinuació naturalment dels faistes. Vénen els vocals del Jurat mixt de la Germandat de Sant Pere Pescador a plantejar la qüestió i diuen: no estem d'acord amb la proporció en què es treballa al port de Barcelona. S'ha de recordar que abans, amb el consentiment espontani de la Federació del Port, quan la Germandat va entrar en relacions, s'arriba al compromís, al pacte, de llogar per meitat igual quantitat d'homes: cinquanta homes de la Germandat i cinquanta de la Federació, i aquesta proporció igual va mantenir-se i contra aquesta proporció va començar a fer-se l'ofensiva dels vocals obrers representants de la Germandat i plantejaren la qüestió dient que ells, essent més que els de la secció corresponent de la Federació del Port, els corresponien, per tant, més homes en el torn de treball. Els representants de la Federació d'Obrers no es negaren pas a qualsevol aclariment i a qualsevol aranjament, però plantejaren la qüestió i digueren amb tota raó i justícia que es fes un nou cens, que es depurés el cens d'obers del port i que això ho fes el Jurat mixt amb tota la seva responsabilitat i que fes carnets autèntics amb els retrats dels interessats, és a dir, que els que realment eren afiliats a les dues organitzacions, no estiguessin a caprici dels directors de les dues organitzacions, sinó que responguessin a l'exercit real dels homes que pertanyen a una i altra organització. Aquesta proposició tan lògica, aquesta proposició tan clara, no va ésser acceptada pels delegats de la Germandat de Sant Pere Pescador, i llavors el si del Jurat és plantejé aquest problema, que era de saber quants eren efectivament els membres de la Germandat de Sant Pere Pescador. La primera vegada que es plantejà la qüestió els vocals representants de la Germandat varen afirmar que eren mil cinc-cents. Es fan petites averiguacions i cauen a mil dos-cents; es fan altres petites averiguacions, i arriben a mil noranta o mil seixanta; se'n fan d'altres i s'arriba a la conclusió que de treballadors autèntics afiliats a la Germandat de Sant Pere Pescador n'hi havia al volt d'uns vuit-cents, i ara ja no són tals vuit-cents, perquè posteriorment i amb motiu de la darrera lluita suicida iniciada per la Germandat de Sant Pere Pescador, hi ha hagut allí dins una escissió important, una escissió d'uns dos-cents vuitanta homes que varen separar-se de la Germandat i varen organitzar una altra entitat que crec que es titula Unió o Associació d'Antics Obrers del Port de Barcelona. A aquesta nova entitat organitzada pels que es varen separar de la Germandat disconforme amb la seva política mai clara, hi han demanat l'afiliació uns altres quatre-cents membres de la Germandat de Sant Pere Pescador. Vol dir això que en l'actualitat a les files de la Germandat de Sant Pere Pescador no hi ha més enllà de dos-cents cinquanta obrers. (Rialles i comentaris a la tribuna pública.) Senyor President: Jo prego que esti-

gui atent, perquè els senyors que estaven a la porta del Palau fent manifestacions, ara estan aquí.

Company COMORERA: Doncs aquesta és la situació real del port. Per una part, hi ha una antiga organització de tradició netament sindical, de consciència netament de classe, que no es nega pas solament a entrar en tractes per a resoldre diferències que hi pugui haver; per altra part, hi ha una organització de tradició totalment negra en el moviment sindical portuari que es va esgotant dia per dia per la seva actitud suicida; i que respon als homes que no poden ni tenir, ni podran tenir mai, una concepció autèntica de classe del moviment obrer, perquè encara hi han homes com aquell que us he dit que va ésser regidor de la Dictadura i encara hi ha homes ricis, propietaris, que tenen feina pel port, que encara acabidllen dintre les fileres de la Germandat; significa això que més que una cosa autèntica de classe és un conjunt de bons homes — no nego pas que siguin bons homes — que serveixen interessos que no són pas els seus, que no són pas els que corresponen als homes d'una classe explotada.

Necessitat d'un criteri equíproc de Govern

Jo voldria que el senyor Conseller de Sanitat veiés la importància extraordinària que tenen les seves paraules en un moment com aquest; jo voldria que veiés si és prudent, si és de bon governant, si és propi d'un home que tingui una clara consciència de la seva responsabilitat, fer els sentiments i la fortalesa dels homes que han salvat Barcelona d'una autèntica catàstrofe, perquè us de recordar que quan el Sindicat del Transport va declarar la vaga general del ram a Barcelona i quan va succeir la vaga general de tot Barcelona en moviment de solidaritat, hi va haver una organització que, jugant-se la vida d'una manera completament heroica i a plena consciència, va desafiar les pistoles de la FAI i va seguir mantenint la vida del port de Barcelona, i, per tant, la vida real de tot Barcelona. I aquesta organització és la Federació d'Obrers del Port, tractada a les vint-i-quatre hores, en premi d'aquesta actitud, tractada d'esquirol pel senyor Conseller de Sanitat del Govern de Catalunya.

Al senyor Conseller de Treball jo li agrairia que digués a la Cambra quin és el concepte que a ell li mereixen les relacions de treball i les relacions dels treballadors amb els patrons i els organismes legals, una vegada s'hagi fet el traspàs de serveis. Jo voldria que ens digués si ell també comparteix aquests judicis categòrics i condemnatoris que tant de mal fan als homes que volen realment apavagar les passions del port, i que ens digués finalment si ell creu oportú que homes de govern qualifiquin d'aquesta manera, encara que tinguessin raó — jo penso que no en tenen —, de menyspreu, de greuge que no es pot oblidar, a un sector importantíssim dels homes que treballen en el port, i a les vint-i-quatre hores d'haver demostrat aquests una fermesa poques vegades coneguda a Catalunya. Perquè a Catalunya hi ha una cosa que ens avergonyeix a tots, i és el masellisme de la nostra gent; n'hi ha prou que surti un home amb una pistola perquè s'amagui tothom, i quan hi ha una colla d'homes que, trencant aquesta tradició i no deixant-se arrossegar per aquest pànic col·lectiu, fan front al seu deure i compleixen fidels la seva disciplina, aleshores, jo voldria que el senyor Conseller de Treball ens digués si és d'home de govern dir precisament aquests homes que estiguessen al costat de la col·lectivitat en moments difícils per a la vida del país.

Però hi ha alguna cosa més — i sento que en aquest moment no estigui present el senyor Conseller Delegat, però en absència d'ell espero que el senyor Selves, que suposo el reemplaça per ordre de categories internes em farà el favor de contestar —, i és que a La Humanitat del dia 26 d'abril, el senyor President de la Generalitat va fer unes declaracions d'importància indiscutible; importants per la persona que les feta, que ocupa avui el càrrec més representatiu de Catalunya, i importants després per la matèria a què aquestes declaracions es referien. I la matèria era també de la competència del senyor Casals: el conflicte del port. Un periodista li digué al senyor President: «Però la qüestió del ram del transport necessita una solució; al port hi ha molta fam.» I el senyor President contestà: «Cert, i la solució la tenim i sols esperem poder posar-la en pràctica. No oblidem que pe a poder intervenir eficaçment en aquestes qüestions necessitem que sigui un fet el traspàs de serveis que afecta al departament de Treball. Quan això sigui un fet, i jo crec que ho serà molt aviat, el plet serà solucionat.» I afegeix després: «Com sigui que la causa prové de la desorganització que impera en el port, hi establim el torn de treball. Això és el que ha demanat la Germandat de...» etc. I aquí segueix la resposta. Aquestes declaracions del President de Catalunya, són, al meu entendre, més greus encara que les declaracions que va fer el senyor Conseller de Sanitat, perquè si el senyor Conseller de Sanitat va fer els sentiments dels únics homes que estiguessen al costat de la col·lectivitat en moments difícils i tractà amb menyspreu un organisme legal del qual la Generalitat haurà de servir-se'n quan estiguin traspassats els serveis, el senyor President ha anticipat solucions, no donades pels organismes que legalment poden fer-ho, sinó imposades. Planteja això una qüestió política d'extrema importància i especialment quan es parla de que estem en vigílies del traspàs de serveis de Treball. Jo voldria que el senyor Conseller Delegat, o el senyor Selves, si és que el reemplaça, em digués si és opinió del Govern que una vegada traspassats els serveis de Treball a la Generalitat prescindirà de la Llei d'Associacions i de la Llei de Jurats Mix-

tos. Si en prescindim no hi ha res a dir — és a dir, hi ha moltes coses a dir; potser tampoc moltes, perquè els serveis de Treball no vindrien mai, perquè les coses es saben i la gent es defensa —; però si el pensament del Govern és respectar, és complir i fer complir les lleis socials, aleshores jo crec que fóra convenient, per a apavagar l'esperit de la gent, que es digués d'una manera categòrica que les qüestions del port les ha de resoldre un organisme, aquell que té autoritat per la llei, i aquest organisme és el Jurat Mixt. Allà ha d'anar tot, i si el Jurat Mixt està mal constituït, han de fer-se les reclamacions oportunes, perquè ja en la pròpia llei es diu quin és el procediment per a arribar a allò que la llei desitja, o sigui: constituir un organisme autènticament paritari que defensi els interessos dels treballadors.

De manera que, concretant i per acabar aquesta intervenció, destigem aquesta declaració categòrica: si quant al port, quant a tots els altres conflictes que hi poden haver a Catalunya, el Govern té aquest criteri estricte de respectar, de complir, de fer complir la legislació del Treball; si el Govern de Catalunya està ben resolt a què no s'infiltri en el seu si ni el començament ni l'ombra del faisme, perquè aleshores si que podríem dir: Malaurada Catalunya!

Rectificació

El company COMORERA: Abans de passar a la rectificació he d'agrair al senyor Casals el to categòric de les seves paraules i la prova de discreció que ha sabut donar a la Cambra; crec que és així com els homes de govern han de tractar problemes d'aquesta naturalesa, perquè quan s'estan cercant solucions a conflictes que poden pertorbar tota l'economia no de Barcelona, sinó de Catalunya, quan es volen cercar solucions, cap home de govern ha d'adoptar la tàctica d'inferir greuges que no es poden oblidar a algunes de les parts que forçosament han d'intervenir en la solució si ha d'ésser amistosa.

El senyor Dencàs ha fet un discurs que no és en realitat una resposta al meu discurs. Ha vingut amb un discurs, no calculant el que podria afirmar, sinó un discurs que no és res més que un comentari llarg a les seves declaracions a «La Humanitat». Hi ha qüestions que jo no he tractat; hi ha qüestions que jo entenc que no hi tenen res a fer en el motiu d'aquesta interpellació. No és que defugui cap ocasió en cap classe de terreny.

La nostra posició

M'interessa abans d'entrar en altres matèries aclarir la nostra situació, que el senyor Dencàs, volent fer ús d'una agressivitat que no li escua i que no ha arribat allà on volia que arribés, ha dit sistemàticament: «Vosaltres, els amics de la T. O. M. S. A.; vosaltres, que heu fet això; vosaltres que heu fet allò...», com si nosaltres, els de la Minoria socialista, fòssim en realitat els representants aquí al Parlament de la Unió General de Treballadors i del Partit Socialista Obrer Espanyol. I sobre això vull dir dues paraules, i és que nosaltres no som la Unió General de Treballadors, i és que nosaltres no som el Partit Socialista Obrer Espanyol. El que hi ha són unes tramitacions d'unificació socialista a Catalunya que encara no han acabat, i això vol dir que mentre aquestes no acabin, nosaltres som aquí els que hem estat sempre, sense cap, absolutament cap, variació. De manera que nosaltres aquí no defensem ni la Unió General de Treballadors, ni defensem el Partit Socialista Obrer Espanyol. Hem plantejat una qüestió per creure que un home de govern no té el dret de parlar com ha parlat el senyor Dencàs a «La Humanitat», i molt menys com ha parlat aquí en aquest saló; és aquesta la qüestió fonamental que nosaltres hem plantejat en aquesta interpellació. De manera que tot això de la T. O. M. S. A., el senyor Dencàs farà el favor de quedar-se-ho pel seu ús personal, perquè això a nosaltres no ens interessa.

El senyor Dencàs, naturalment, ha passat totalment per allò tota la primera part de la meua intervenció, precisament aquella part en la qual jo he dit les coses que havia de dir per a demostrar que un Conseller de la Generalitat no tenia el dret a tractar d'esquirols a ningú, perquè si anem a qualificar, senyor Dencàs, i trelem mots en aquest ordre, mots que són perillosos i contagiosos, aleshores jo li podria dir, ja que ell ens ha dit esquirols de la Unió General de Treballadors, sense que siguem esquirols, ni s'aguem de la Unió General de Treballadors, jo podria dir-vos que també, recollint veus del carrer, o esperits de venjança, que a vos us diuen general, general d'esquirols. Jo no us ho dic; però recollint veus del carrer, jo us podria contestar d'aquesta manera, cosa que no faré, perquè jo no sóc Conseller i n canvi tinc un alt concepte de la meua responsabilitat.

El senyor ESPANYA: Sí, però ja ho ha dit.

Company COMORERA: Jo he dit el que diuen, i dic que jo no ho diré, que és molt dir.

Aspectes tècnics del problema

Ha parlat de qüestions tècniques i ens ha parlat entre altres coses del torn. S'hauran fixat els senyors diputats que jo en la meua intervenció no m'he referit per a res a les qüestions tècniques que poden intervenir en la recerca d'una solució possible. Són aquestes qüestions netament opinables. Són poden opinar que el torn és la solució que deia el senyor Dencàs; altres poden opinar que fora del torn també es pot trobar una solució. El senyor Dencàs ha fet una mena d'homília sentimental entorn d'aquesta qüestió tècnica del torn i ha volgut suposar que els

homes que aquí ni l'hem defensada ni l'hem combatuda, no tenim gens de cor en el pit ni ens planyem de la situació de la gent que no té gens ni mica de treball. Jo he de dir al senyor Dencàs que tot aquest sentimentalisme se'l pot ben guardar, perquè contra el torn hi ha el subsidi de l'atur forçós. No vol dir que la gent que no sigui amiga del torn sigui per això mateix partidària del que el que no treballa es mori de gana. La mateixa Federació del Port té organitzat un servei de subsidi d'atur forçós; la mateixa Federació del Port, en totes les seves característiques, està avui pagant jornals de 5 i de 7 pessetes a centenars de jubilats, de companys ja vells, que tota la seva vida se l'han passada al port i en totes les característiques s'ha organitzat la caixa d'atur forçós. Algunes vegades ha pagat ja la quantitat acordada, i altres, dintre de pocs mesos, començaran a cobrar. Unes característiques han arribat a establir un límit de 54 pessetes setmanals, ço que vol dir que si un company del port no arriba durant la setmana a aquest jornal de 54 pessetes, aleshores la caixa de la secció li cobreix la diferència i si un company del port no ha treballat en tota la setmana aleshores la caixa de la secció de la Federació li paga aquestes 54 pessetes, que és el tipus comú gairebé a totes les característiques de la Federació del Port.

Vull dir aleshores que aquesta no és una qüestió sentimental, sinó una qüestió purament tècnica. Uns poden pensar del torn que el torn tècnicament és millor a itres poden pensar que el sistema de contractació com es fa avui, resguardat per un sistema de subsidi d'atur forçós, pot donar també resultat; però ni una posició ni l'altra posició pot autoritzar ningú per a acusar a l'altre d'inhumà, i sobretot de còmplice de la Patronal.

Ha parlat d'un altre problema de caràcter tècnic al qual jo m'he referit de passada i he donat la meua opinió: el problema dels capatassos. Jo he dit en la meua intervenció, d'una manera lleugera, que els capatassos són la gent que sobra al port i que s'hauran d'eliminar un dia o altre. Això ho he dit abans i ho reafirmo ara, i com jo no hi hauré cap home que tingui una mica de sentit comú i que conegui una mica més la vida i la tècnica del port de Barcelona, que pugui sostenir el contrari. El capatàs és l'enemic del treballador i el parasi del nostre port. Amb això, d'acord; hi estaran tots: els de la Federació i els altres.

Ha plantejat una altra qüestió, purament tècnica, que és el cost del port de Barcelona. Evidentment, tothom sap que el port de Barcelona és un dels més cars del món; però en la recerca de les causes que ha anat a fer el senyor Dencàs s'ha oblidat de la causa fonamental. La causa fonamental no és que no es tornin a posar allà les Drassanes, perquè en un moment en què els vaixells del món es podrien als ports per manca de feina, construir aquí vaixells per a l'orgull patriòtic, no fóra cap negoci per al port ni per a Catalunya. La causa fonamental és una altra; la causa fonamental és la manca de mecanització del port de Barcelona. Aquí està el punt cabdal de la qüestió. Llegiu els estudis tècnics dels homes entesos que han estudiat aquestes qüestions del port de Barcelona, llegiu les comparacions estadístiques de la mà d'obra que empra el port de Barcelona i tota la mecànica del mateix relacionada amb qualsevol port de la seva categoria o d'inferior categoria dels països civilitzats del món, i trobareu que la mecànica del port de Barcelona és ínfima i que a aquesta manca de mecanització cal atribuir una de les causes principals de l'encairament del treball al nostre port.

Això, juntament amb el parasitisme dels capatassos, fa sens dubte que qualsevol port de la Península espanyola pugui estar en condicions de competir millor amb el port de Barcelona.

Contra el monopoli del port

Ens ha dit el senyor Dencàs — fent una acusació de caràcter catastròfic a aquesta Minoria — que nosaltres hem intervingut perquè fos negat a la Germandat de Sant Pere Pescador el monopoli de l'explotació del port. Jo he de dir al senyor Dencàs que com que jo no sóc de la T. O. M. S. A. ni sóc tampoc de la Unió General de Treballadors, íntimament aquesta qüestió no la coneix, estant, però, segur que no ha dit la veritat; el que jo coneix és una altra cosa, i és que, durant la Dictadura, el comte de Guadalhorce crec que era comte... (Adreçant-se a la Minoria de Lliga Catalana.)

Diversos senyors DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: Això vosaltres ho sabreu. (Rialles.)

El senyor PRESIDENT: En aquestes coses d'heraldica...

Company COMORERA: No és el meu fort. El comte de Guadalhorce va projectar el monopoli de tots els ports espanyols, no el de Barcelona, sinó el de tots els ports espanyols. Hagués estat un dels altres famosos negocis de segell dictatorial, tipus Telefons i d'altres. Contra aquesta intenció del ministre de la Dictadura es varen aixecar totes les organitzacions obreres dels ports de Catalunya i d'Espanya, i en representació de totes elles hi hagué un Congrés a Sevilla, i es féu una visita col·lectiva o oficial a aquest bon senyor que va tenir aquesta idea il·luminosa, i gràcies a l'ofensiva d'aquesta gent que veia el perill que queia sobre ells amb un monopoli del treball en tots els ports d'Espanya, aquella idea no va poder prosperar, i el que se féu, en aquell gran moviment de protesta contra el monopoli en tots els ports d'Espanya, únicament hi mancà una entitat, que fou precisament el «Montepío de San Pedro Pescador».

Un dels punts que ha tocat el senyor Dencàs és el del monopoli que exercia el «Montepío» en la seva característica. Justament

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Trimestre. . . 2'50 ptes.
Semestre. . . 4'50 "
Any 8'00 "

JUSTICIA SOCIAL

Redacció i Administració:
Portaferrissa, 30, pral.
BARCELONA

De la interpellació sobre el conflicte del Port

Felicitações rebudes

Amb motiu de la interpellació sobre el conflicte del Port, la nostra minoria al Parlament català ha rebut un gran nombre de felicitacions i lletres d'encoratjament, entre les quals creiem interessant reproduir les següents:

De l'Agrupació Socialista de Mataró:

Agrupació Socialista Mataró felicita aquesta minoria parlamentària brillant i justa interpellació Parlament Català assumpte Port.

De la Federació d'Entitats Obreres del Port de Barcelona:

La vostra intervenció en la interpellació al Parlament de Catalunya ha posat en descobert la maniobra dels elements reaccionaris d'acord amb els elements de la F. A. I., més reaccionaris encara que la patronal. La vostra defensa de les entitats obreres del Port afecta a aquesta Federació, ha estat molt encoïtada, cosa per la qual la Junta Directiva, en el seu nom, us remercia expressament, i us diu: Endavant pel triomf de la causa obrera!

Del «Sindicat d'Obrers Carregadors, Descarregadors i Estibadors de Fusta del Port de Barcelona i del seu Radia»:

La tasca portada a cap per vosaltres al Parlament Català, és digna de tots els elogis, tant en el que fa referència a la interpellació al senyor Dençàs sobre el conflicte del Port com en els altres aspectes de caràcter social. Per aquesta raó, la Junta d'aquest Sindicat, que segueix amb veritable interès l'actuació d'aquesta minoria, ha pres l'acord d'encoratjar-vos a continuar per aquest camí i felicitar-vos per l'encert que heu tingut en totes les vostres intervencions.

De la «Societat d'Obrers Flequers d'Espiga» de Barcelona:

En nom de la Junta d'aquesta entitat (la degana de les entitats de la U. G. T.), us felicitem per la vostra actuació al Parlament, especialment en les sessions dels dies 3 i 4 de maig. Podeu estar convençuts que el nostre afert moral i material no us ha de mancar mai.

Unió Socialista de Catalunya

Mitjans i Conferències

AVUI
Mitjans de conjunt amb la Federació Socialista Catalana, a la Casa del Poble de Sitges. Orador del partit: company Fronjosa.

DEMA
Conferència del company Comorera a Termens.
Tema: «La nova llei de conreus agrícoles».

MAIG, 15
Conferència del company Ferrés a la Secció del Districte IV (local central), a les deu del vespre.
Tema: «Aspectes del socialisme».

SECCIO DEL POBLE NOU
Aquesta Secció avisa els seus afiliats que, internament, ha traslladat el seu domicili a l'estatge central del Partit, Portaferrissa, 30, principal.
Celebrarà tertúlia cada dijous a dos quarts de deu.

«Les Lletres Socialistes»

CONVOCATORIA

Avui, dissabte, a les set de la tarda, al local de la U. S. C., Portaferrissa, 30, principal, tindrà lloc la primera reunió dels afiliats a la Cooperativa en formació «Les Lletres Socialistes» per a discutir i aprovar el reglament i nomenar el Consell Directiu.

PAPER DE FUMAR
amb lull de anís
TANKING
NIALET - Tel. 14768
Para IV, 128/130 - BARCELONA

El projecte de Llei de contractes de conreu

Examen crític del seu articulat

El projecte de llei de contractes de conreu ha passat a estudi de la Comissió. No és pot dir com quedarà en definitiva, i menys podem profetitzar com sortirà de la discussió al Parlament. Ens consta, però, que l'esmentat projecte no senta bé a alguns diputats de la majoria i ens cap la satisfacció de poder afirmar que representants de les comarques tarragonines i gironines troben que adoleix dels mateixos defectes que en termes generals indicava l'editorial de JUSTICIA SOCIAL de la setmana passada. I tant coincideixen amb la nostra apreciació i el nostre criteri, que molts d'ells no tindrien inconvenient en subscriure'l.

En la crítica que ens proposem fer del projecte, no es cregui que anem a abocar-hi tot el credo i la literatura marxista, ni que vulguem fer-lo passar a ultrança per la via del materialisme històric. Però sí que hem de declarar que nosaltres estem sempre al costat d'aquells que lluiten per legalitzar les seves justes aspiracions, no d'una manera instintiva i cega, sinó d'una manera conscient com ho han vingut fent els treballadors de la terra. I responem amb fidelitat i sincera ment a les nostres campanyes, entenent que en prendre els fets un ritme accelerat de reconstrucció, cal estructurar la societat plaçant en la legislació l'esperit de justícia de què està impregnada la consciència dels conreadors del camp. En aquest terreny no hem de regatejar ni els nostres esforços ni el nostre entusiasme.

No oblidem que ja es acceptat arreu, que la propietat ha de complir una funció social d'acord amb els elements dictats de la justícia i que, com deia un filòsof, el món marxa i qui s'atreveixi a aturar-lo serà aixafat i el món continuarà marxant. I si bé és cert que la transformació al camp s'opera amb força lentitud, no és menys cert que arrela més profundament i és de més durada, com si tot participés del ritme majestuós i invariable de la naturalesa.

El capítol primer del projecte de llei, que es compon de sis articles, té un defecte genèric cabdal i de caràcter general: l'aplicació parcial i tendenciosa del principi jurídic «pacta sunt servanda», partint de l'equivoc de l'existència de la llibertat de contractació. I és evident que la llibertat de contractar no existeix, en general, per manca d'igualtat de condicions, entre ambdós contractants. En efecte, la necessitat de posseir terra per a treballar i guanyar el pa dels seus familiars, és una coacció per a l'arrendatari i el posa, per tant, en condicions desfavorables per a contractar i en manifesta inferioritat respecte al propietari que pot o no arrendar-la, perquè no en té necessitat apremiant. Això fa que l'arrendatari accepti, en la majoria dels casos, obligacions i condicions que no acceptaria si no es trobés en la necessitat imperiosa de fer-ho davant el dilema de o acceptar les condicions imposades pel propietari o passar fam ell i els seus, donats els escassos mitjans econòmics de què disposen els conreadors quan es troben sense terra per treballar i sense casa on habitar. Altrament, el propietari té al seu abast, quan no una superior cultura, mitjans suficients i sobers per a redactar o proporcionar-se un contracte les clàusules del qual, ja es-

tudides i naturalment favorables, el conreador accepta sense saber ben bé el què signa, per necessitat, per bona fe, per confiança o per ésser il·lustrat, i, generalment, davant la promesa verbal per part del propietari de que certes clàusules no han de posar-se mai en pràctica. Els resultats els toca quan vol defensar-se dels abusos del propietari i acut en demanda de justícia. Aleshores es troba lligat de mans i peus per mitjà d'uns pactes i obligacions escrites que adquireixen tota la valor legal i als quals ha donat conformitat mitjançant la seva signatura.

La llei, per tant, ha de vetllar pel desvalgut i ha de prevenir, prohibint-los, els excessos i abusos que pugui cometre els propietaris. Conseqüència d'això, són la llei d'usura i la d'arrendament de finques urbanes entre altres, dictades per posar frè a l'egoisme extraordinari de la classe capitalista, que arribava a límits de immoralitat insospitats, amparant-se precisament en la pretesa llibertat de contractació i en la posterior aplicació, per part de la Justícia, del principi «els contractes han de complir-se segons el pactes lliurement convinguts», sense tenir en compte el vici d'origen.

En el paràgraf segon de l'article primer, es diu: «els contractes expressats no perden el seu caràcter per la circumstància de concórrer, junt amb l'objecte específic de conreu, prestacions de serveis o obligacions de representació»; es parla, doncs, de prestacions de serveis o obligacions de representació. Com que el projecte deixa pactar lliurement, aquest paràgraf permet un nombre tal d'abusos i atropells per part del propietari, que aixopen en el més absolut desampar al treballador. No hi ha necessitat d'insistir molt per a comprendre que és inadmissible. Acte seguit, diu: «Queden, per tant, exceptuats els contractes pecuàris, o preferentment pecuàris, els quals seran objecte d'una llei especial». Esperem la llei especial. Però volem assenyalar que les herbes han d'ésser del conreador i en el cas que es facultés al propietari, reservar-les per arrendar-les, el seu valor hauria de computar-se per a deduir-lo del preu d'arrendament, les arrendi o no el propietari.

L'article segon és intolerable tal com ve redactat, atesa la desigualtat manifesta en què es troben els seus contractants. Equival a erigir en arbitre al propietari i això és contrari al més elemental sentit de justícia. Acaba l'article dient: «De conformitat a l'ús, a la bona fe i a la llei». Això potser ha deixat tranquil al legislador, però segurament no s'ha donat compte de que no ha fet més que empitjorar l'article. Res més abstracte que l'ús i la bona fe, i, per tant, poques coses més susceptibles d'apreciacions i d'interpretacions. L'única forma d'evitar abusos és per mitjà de la llei, i quins abusos evita aquesta llei que permet prestacions de serveis, obligacions de representació, complir les consuetuds que generalment hi són observades, reservar-se el propietari les herbes, pagament per part del conreador de la contribució territorial, tributs i taxes anexas i les càrregues reals de la finca, pagar el lloguer de la casa i dependències que utilitzi, no servir-se de les eines del mas pel con-

reu de la terra, no poder arrancar ni tallar cap arbre sense el consentiment del propietari, tot en virtut dels pactes lliurement convinguts?

Diu l'article tercer: «...i complir les consuetuds que generalment hi són observades...» El legislador sembla que no ha volgut donar-se compte que una de les coses que s'intenten trencar i acabar amb elles, són precisament les consuetuds, els hàbits que usen contantment com a resabi d'institucions feudals o conseqüència d'obligacions derivades de contractes antiquíssims i, per tant, no és que estiguin d'acord amb els sentiments de la pagesia, sinó que es van complint per força i contra la seva voluntat. Tothom comprendrà la necessitat de desterrar per a sempre aquestes consuetuds.

El paràgraf segon, de l'esmentat article, diu: «El conreador no podrà arrancar ni tallar cap arbre sense el consentiment del propietari». Com a mínim entenem que, en cas de discòrdia, hauria de dir la darrera paraula la Junta de concòrdia i arbitratge, a la qual el conreador podria dirigir la petició, cas de negativa del propietari.

En la redacció de l'article quart s'ha d'ésser intransigent. No és pot tolerar ni lligat pacte en contra, que al conreador li pugui correspondre el pagament de la contribució territorial i tributs i taxes anexas i els de les càrregues reals de la finca. Aquestes càrregues són inherents a la nua propietat i en conseqüència ha de correspondre al propietari necessàriament i obligatòriament per ministeri de la llei, el pagament de dites càrregues.

L'article cinquè és no solament tendencios i parcial, sinó fins contradictori. Pot donar-se el cas que estant el masover al corrent del lloguer de la casa, pugui ésser desnonat per seguir aquesta la mateixa sort del contracte de conreu. Entenem que el just seria, que la renda o quota-part respongués a una unitat de conreu, comprenent les terres i la casa. En quant a les eines de treball, ha de poder-les utilitzar el masover i pot obligar-se'l a conservar-les en bon estat, tenint en compte que són béns fungibles i, per tant, que es gasten amb l'ús.

L'article sisè es presta a maquinacions en profit del propietari i en perjudici del conreador, desvirtuant la duració dels contractes per anul·lació de la pròrroga, fent inestable la sort del camperol. Són moltes les terres subjectes a úsdefruit, en mans de representants legals o que administren els marits per ésser propietat aportada per la dona en dot inestimat; per tant, d'acord amb el projecte, tots els contractes que s'atorguin en aquestes condicions, tenen una durada determinada i fineixen en arribar a terme sense el benefici de la pròrroga obligatòria per part del propietari. Hi haurà molts contractes, doncs, en els que no podrà exercitar-se el dret de pròrroga i això no és just. Per evitar-ho n'hi havia prou en dir que únicament podran celebrar contractes en concepte d'arrendadors aquells que tinguin capacitat per alienar segons la legislació civil vigent.

En el fons i en la forma, aquest capítol és totalment i absolutament inadmissible.

CARLES BATALLA

Acord plausible

Degut a la nostra campanya contra l'ús de llibres confessionals a les escoles del Patronat Escolar de l'Ajuntament de Barcelona, cal fer constar, amb veritable satisfacció, que en una de les sessions tingudes ara farà uns tres setmanes, s'acordà fer-los retirar dels centres de la seva jurisdicció.

La nova d'aquest acord, com a fi dels complidors que som de les lleis de la República, com a defensors del laïcisme en les institucions oficials i com a partidaris de que sigui respectada la personalitat dels infants, la comuniquem als nostres lectors i afiliats amb la joia que produïx el veure implantar a la nostra ciutat un principi de justícia en pro dels infants.

Ara, però, és indispensable que aquest acord sigui ràpidament complert i no esdevingui quelcom purament formulari com a vegades, dissortadament, passa en corporacions oficials. I consti que no ho diem perquè si ni per ganes de rebatzar la importància de l'acord, sinó perquè malgrat la bona voluntat de la majoria de la Comissió i del Patronat i de fer ja tres setmanes que s'ha pres la decisió de retirar els llibres confessionals de les escoles, a hores d'ara el problema no està resolt, perquè no s'ha tret, encara, ni un sol llibre dels que estan classificats com a confessionals, il·legals i antipedagògics.

SI LA DICTADURA QUE SOMNIEN ELS SENYORS ESQUENADRETS D'UN CAP A L'ALTRE DE LA PENINSULA ES UNA FATALITAT HISTORICA I UN SIGNO INDEFUGIBLE A ESPANYA, JA HO HEM DIT I ENS PLAU DE REPETIR-HO TANTES VEGADES COM CALGUI: PRIMER LA NOSTRA DICTADURA A LA DELS BOTXINS DE LA CLASSE OBRERA.

Un plebiscit popular contra la reducció dels sous a Suïssa

El plebiscit existeix en els costums cívics suïssos des de 1874. Per a poder efectuar el plebiscit o consulta popular cal reunir 30.000 signatures (50.000 si es tracta d'una iniciativa constitucional). Fins ara s'han realitzat 66 plebiscits; únicament en 17 casos, el total de signatures reunides ha sobrepassat el nombre de 100.000. Sols un cop aquesta xifra atenyé el nombre de 200.000; quan la lluita contra l'abolició de la jornada de vuit hores. La consulta que es realitza actualment contra la reducció de sous ha reunit en poc temps 328.000 vots. El fet que per primera vegada masses considerables d'elements burgesos s'hagin separat de la seva tradicional actitud i hagin donat la seva signatura a la iniciativa de plebiscit és significatiu; en això cal veure la conseqüència de la proletarització de les classes mitjanes causada pel capitalisme.

L'alliberament de Nin

Després del Congrés de la U. S. C. el company Campalans ha intensificat les seves gestions per tal d'aconseguir l'alliberament i el traallat del camarada Nin a Barcelona. Fruit d'aquestes gestions avui podem anunciar que el company Campalans ha rebut del senyor Asaña la seguretat que dintre breus dies Nin es trobarà a Barcelona, tal com és el desig unànime de tots els companys de la U. S. C.

ECOS I COMENTARIS

La discussió de la llei de Congregacions religioses dona actualitat a aquest retall de «La Veu de Catalunya», en el qual es parla del primer col·legi que els Jesuïtes obren a Barcelona:

«El col·legi adquireix prestigi. L'any 1863, quan la Comunitat només es componia de 12 sacerdots, 12 estudiants i 6 llecs, tingué la sort que hi anés el P. Gil Alvarés, visitador de la província d'Aragó, i redactés un programa d'estudis, el qual obtingué tanta for-

tuna que, propagant-se des de Barcelona, encara avui és oficial a tots els col·legis de la Companyia.»

Davant d'aquesta categoria afirmació, no dona lloc a dubtes, restem tan meravellats com la pròpia gent que hi educa, d'aquests model·lics col·legis que la República Espanyola no ha volgut respectar. Uns col·legis que encara actualment ensenyaven amb el mateix programa d'estudis que tres cents setanta anys enrera... Magnífic i eloqüentíssim!

Sabem que Sant Ignasi feia miracles el segle XVI, però mai hauríem dit que, seguis fent-ne en ple segle XX. Que ja és fer-ne, tanmateix, aguantar escoles de tipus sicientista (malgrat sigui tractant-se de l'educació dels impenitents aristòcrates)!

Ja estàvem assabentats que tot ciutadà que posseís auto havia de pagar, com a tot arreu, una patent de circulació. I ho trobàvem just, per tal com és lògic que el que utilitza el paviment dels carrers i carreteres ajudi a les despeses de llur conservació. El que no sabem era que hi hagués una casta privilegiada que, gràcies a una real orden, estigués exempta d'aquest impost. Era la dels senyors bisbes i arquebisbes... Ells sempre tan insignes ciutadans!

Ul·limament, per una disposició de la «Gaceta», han perdut el privilegi. Amb aquest motiu el Sant Pare deu tornar a fer fer pregàries als temples perquè Espanya sigui més ben governada.

SASTRERIA

Pantaleoni Germans

Confecions per a homes i nens
Actualment exhibició i venda de les Novetats per a Primavera Americana i Pantaló franel·la 72 ptes.
Xevit nov. 63 "
Vestit complet des de 58 "
Pantaló franel·la des de 16 "
Secció especial a la mida
PORTAFERRISSA, 13

Bar Cerveseria "La Polsaguera"
"Casa Quimet"
Menjars casolans esplèndidament servits a preus sumament econòmics
Excel·lent degustació de cervesa amb les seves corresponents tapes
BSMERAT servei en tota mena d'aperitius, licors, cafè, xocolata, etc.
Estació i sala d'espera de la línia d'Autocars de Martorell
"La Polsaguera"
Ronda UNIVERSITAT, 5
TEL. 11728

Crèdit i Previsió
SOCIETAT COOPERATIVA
Corts, 678, 1.ª - Tel. 16871
L'objecte de la Societat es practicar la cooperació en el crèdit, l'estalvi i la previsió suprimint el lucre en aquestes activitats
C. D. A. G. ROSELLÓ, 84